

Številka: U-I-11/96

Pritrdilno ločeno mnenje sodnika dr. Fišerja

Glasoval sem za sklep, po katerem je treba pobudo zavreči, ker pobudnik ni izkazal pravnega interesa za izpodbijanje ustavnosti in zakonitosti Uredbe o merilih za ugotavljanje izpolnjevanja določenih pogojev za pridobitev državljanstva RS z naturalizacijo, saj se z odločitvijo - kot tako - strinjam.

Manj pa me zadovoljuje obrazložitev, ki se, po mojem mnenju, skuša nekako izogniti navajanju temeljnega razloga za odločitev, da pobudnikov pravni interes ni podan in ki ga sam vidim v tem, da pravni interes pobudnika ne more izhajati iz napačne uporabe prava.

Situacija v pobudnikovem primeru je po svoje paradoksalna: upravni organ je za odločanje na podlagi Zakona o tujcih uporabil Uredbo, ki je bila izdana na podlagi Zakona o državljanstvu Republike Slovenije. Če bi uporabili kriterije za ugotavljanje pravnega interesa, ki jih Ustavno sodišče običajno zahteva od pobudnika (da izpodbijani predpis neposredno posega v pobudnikove pravice, pravne interese oziroma pravni položaj), bi morali ugotoviti, da je pravni interes podan (tako ločeno mnenje sodnika dr. Udeta).

Sodišče je, nekoliko obotavljaje, povedalo, da Uredba, izdana na podlagi Zakona o državljanstvu RS, ne more biti pravna podlaga za odločanje na podlagi Zakona o tujcih. Treba bi bilo napraviti še korak naprej in reči, da uporaba napačnega predpisa v postopku (upravnega ali sodnega odločanja) pač ne more zasnovati pravnega interesa, potrebnega za presojo ustavnosti (in zakonitosti) predpisa, pa čeprav je bil pobudnik zaradi tega neposredno prizadet.

Napačno uporabo prava, če do nje pride, je treba uveljavljati v ustreznem postopku (v konkretnem primeru v upravnem postopku in v upravnem sporu), kakor je pravilno poudarilo Ustavno sodišče v obrazložitvi (tč. 8). Če pobudnik tamkaj ne bi uspel, bi imel možnost vložiti ustavno pritožbo; v tem okviru bi se o morebitni napačni uporabi prava, če bi do nje prišlo, lahko izreklo tudi Ustavno sodišča.

Priznavati pravni interes pobudniku, ko izpodbija ustavnost ali zakonitost predpisa, ki je bil napačno uporabljen v postopku, se zdi simpatična bližnjica, ki bi morda učinkovito varovala njegove interese, vendar bi Ustavno sodišče lahko pripeljala v naravnost absurdno situacijo. Sledeč takšnemu stališču bi morali pravni interes priznavati pobudnikom celo v čisto bizarnih primerih povsem napačne uporabe predpisov, ki bi se lahko zgodile v različnih postopkih in pred različnimi organi, ki pa jih je treba razreševati tamkaj in ne v postopku abstraktne presoje predpisov pred Ustavnim sodiščem.

dr. Zvonko Fišer